

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

PRZEGLĄD LEŚNICZY

ORGAN FILII POZNAŃSKO-POMORSK. ZWIĄZKU LEŚNIKÓW POLSKICH

WYCHODZI WE WTORKI I PIĄTKI.

Przedpłata wynosi w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 1800 mk. miesięcznie, 5400 mk. kwartalnie. Na pocztach (tylko w był. zab. prusk.): 1800 mk. miesięcznie, 5400 mk. kwartalnie. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 2000 mk. miesięcznie, 6000 mk. kwartalnie. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 2200 mk. miesięcznie, 6500 mk. kwart. Numer pojedynczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 240 mk. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 260 mk. Zagranicą 280 marek.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego” znajduje się

w Poznaniu, ul. św. Marcina 57. III. piętro Drukarnia:

Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telef. 3406. Konta bież.: Bank Handlowy w Warszawie, Oddz. miejski w Poznaniu (Hotel Bazar), Bank Przemysłowców Poznań.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: jeden wiersz petytowy jednolamowy (strona czterolamowa) 400 mk. W tekście zaś lub przed tekstem: jeden wiersz petytowy jednolamowy (strona dwulamowa) 2000 marek. — OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 50 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłoszeniach stosowny rabat

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia

Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła.

DZIAŁ RYNKU DRZEWNEGO

I. WIADOMOŚCI HANDLOWE.

WYNIKI SPRZEDAŻY DREWNA.

Rynek wiedeński

Opał tw. suchy po 3250 000 k. w miejscu —
długość iglaste od 18 cm. i 10 m. po 260 000 k. w miejscu
bloki 5 m. po 135 000 k. loco las
bloki 8—16 m. 15—30 cm. po 460 000 k. loco stacja
materiał tarty iglasty po 150 000 — 520 000 k. loco stacja
deski 40 mm. po 600 000 k. „ „
bukowe kłose 360 000 k. „ „
dębowe „ 480 000 k. „ „
olchowe „ 550 000 k. „ „

KUMUNIKAT

Z IZBY PRZEMYSŁOWO HANDLOWEJ W BYDGOSZCZY.

Budowa linii telegraficznej indo-europejskiej. Towarzystwu Indo-Europejskiego Telegrafu z siedzibą w Londynie została udzielona przez Radę Ministrów koncesja na budowę i eksploatację indo-europejskiej linii telegraficznej w granicach państwa polskiego. W interesie publicznym leży z powodu tego, że na linii tej będą dowieszane przewody telegraficzne państwowe aby budowa ta została jak najszybciej uskuteczniiona. Rząd wzywa wszystkie władze samorządowe do udzielenia temu towarzystwu jak najdalej idącej pomocy. Ewentualne uzasadnione pretensje o odszkodowaniu powstałe przy budowie tej linii mogą być wniesione i po zbudowaniu tej linii.

Ruchome wystawy wzorów i próbek przemysłu polskiego w Rumunji. W drugiej połowie lutego wzgl. w początkach marca 1923 r. zamierza urządzić Dyrekcja Targów Wschodnich ruchomą wystawę wzorów i próbek przemysłu polskiego w Rumunji. Wystawa ta zwiedzałaby kolejno Bukareszt, Czerniowce, Braile, Gałac i Kiszyniew. Projektowana wystawa, jak nam komunikuje Dyrekcja Targów Wschodnich ograniczałaby się jedynie do pokazu wzorów

i próbek, przyczem delegat T. W. zastępowałby wszystkich wystawców, wskutek czego kosztu uczestnictwa nie będą stały w żadnym stosunku do skuteczności reklamy jak i też bezpośrednich korzyści.

Zainteresowani kupcy i przemysłowcy zechcą nadesłać do biura Izby swoje zasadnicze oświadczenie się, czy na udział w wystawie tej reflektują.

Stosunki handlowe z zagranicą. 1. Niemiecka firma interesuje się dostawą do Polski białych metali łożyskowych. Na odpowiedź należy dołączyć znaczek pocztowy za 200 mk.

Raporty konsularne. W biurze Izby jest do przejrzania dla zainteresowanych raport konsularny o stosunkach handlowych między Polską a Rumunją. Sekretariat Izby przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy

II. DZIAŁ TECHNICZNY

UTRWALENIE DREWNA.

(Ciąg dalszy.)

Najważniejszą rolę w suszarniach odgrywa regulowanie ciepłoty i wyprowadzanie pary wodnej. W pierwszych godzinach suszenia nie powinna temperatura przekraczać 30°C. Maximum temperatury w której później drzewa leżą wynosi tylko 60°C. Wyższa bowiem temperatura działa ujemnie na właściwości drewna. Szybkie stosowanie ciepła powoduje pękanie drewna. Wobec tego wentylatory wynoszące parę wodną pracować powinny z szybkością odpowiadającą wysokości temperatury w komorach jak i świeżości materiału. Szybkie odświeżanie powietrza komór stosować można tylko przy słabej ciepłocie (sposób Jenniga) lub przy dosuszających się materiałach.

Suszenie drewna przy pomocy pary wodnej przeprowadzać można w kotłach używanych do nasycania, albo w komorach budowanych w ziemi z cegły. Para wodna wprowadzona przy małym ciśnieniu i przy względnej próżni kotła wyciska soki z drewna w przeciągu paru godzin przeto suszy je dość szybko. Para wodna stosowana przy suszeniu drewna drzew iglastych

umożliwia szybsze wydostanie soków drzewnych a zwłaszcza terpentyny.

Drewna parowane nie pączą się i nie pękają. Parowanie prowadzone dłuższy czas (10 dni) barwi brunatno materiały niektórych drzew liściastych. Również barwić można niektóre drewna przy pomocy ozonu. Suszyć można także chemicznie przy pomocy chlornatrium lub chlorcalcium (Herre—Koch). Suszenie jednak środkami chemicznymi jest zbyt kosztowne.

Nowoczesne sposoby napawania drewna.

1. Napawanie drewna roztworem chlorku cynku.

Cały przebieg napawania podzielić można na cztery części:

- a) parowanie drewna,
- b) wywołanie częściowej próżni w kotle,
- c) wprowadzanie w kotły płynu utrwalającego,
- d) praca pompą.

ad a). Drewna zamknięte w kotle poddaje się działaniu pary wodnej. Para wodna czyści drewna i czyni je podatnymi na przyjęcie płynów.

Przy wprowadzaniu pary otwiera się kurek znajdujący się u spodu kotła, a temsamem wypycha się powietrze znajdujące się w kotle. Trwa to tak długo aż otworem tym zacznie para wychodzić. Natenczas zamyka się ten otwór i wprowadza parę nadal. Po 30 minutach osiąga się mniej więcej ciśnienie $1\frac{1}{2}$ atmosfery. Wtedy zamyka się przyływ pary i w tym stanie pozostawia się drewna na przeciąg $\frac{1}{2}$ do 4 godzin, zależnie od rodzaju drzewa i suchości materiału. Dla suchego drewna dębowego i sosnowego wystarcza $\frac{1}{2}$ godziny działania pary. Drewna bukowe muszą przebywać w parze godzin cztery.

ad b) c). Po wypuszczeniu z kotła pary wypompowuje się powietrze tak długo aż słupek rtęci podniesie się na 60 cm. W tem rozrzedzonym powietrzu spoczywa drewno 10 minut. Po 10 minutach wprowadza się roztwór chlorku cynku ogrzany do 65°C .

ad d). Po wypełnieniu kotła płynem, wciska się pompami nadmiar płynu przy 7 atmosferach. Wciskanie to trwa przy buczynie i sośninie minut 30, przy dębinie minut 60.

Po upływie tego czasu drewna są napojone.

Przy tym zabiegu zużywa się roztworu chlorku cynku na 1 m^3 czyli na 630 kg. sośniny: 310 kg. (3—4° Bè); na 1 m^3 czyli na 725 kg. buczyny 320 kg.; na 1 m^3 czyli 800 kg. dębiny 100 kg.

2. Napawanie chlorkiem cynku łącznie z terem.

Cały przebieg napawania chlorkiem cynku w połączeniu z terem wygląda podobnie jak przy napawaniu samym chlorkiem cynku. Ter wprowadza się wraz z chlorkiem przy silnem mieszaniu w ilości średnio 20 kg. na 1 m^3 drewna.

3. Napawanie grzany terem węglowym.

Przy tym sposobie napawania nie używa się pary, lecz przysposabia materiał częściową próżnią, wywołaną w kotle i wprowadzeniem ciepłego teru. Po wypełnieniu terem kotła, ogrzewa się ter do 100°C . W tej temperaturze teru leżą drewna jedną godzinę. W przeciągu tej godziny wyparowują soki z drewna i uchodzą do chłodnicy, umieszczonej w górnej części kotła.

Po wyparowaniu soków drzewnych dopełnia się kocioł terem i wywiera ciśnienie 7 atm. przez 60 minut. Po 60 minutach uważa się drewna za napojone.

Przy powyższym sposobie zużywa się na jeden próg sosnowy 300 kg., dębowy 100 kg., bukowy 350 kg. teru.

4. Sposoby oszczędnościowego napawania.

a) Sposób Northeimera polega na wywołaniu częściowej próżni zaraz po skończonem napawaniu.

Tą próżnią wydostaje się zbędną część płynu wypełniającego niepotrzebnie całe wnętrza komórek.

b) Sposób Heisego.

Heise wprowadzał płyn powoli i tylko przy ciśnieniu $2\frac{1}{2}$ atm., a następnie działał na napojone drewna powietrzem ogrzanem do 50°C ., poczem powietrze to wypompowywał dwukrotnie.

c) Podwójne napawanie polega na napawaniu najpierw roztworem soli, poczem zaraz po wypompowaniu zbędnej części roztworu wprowadza się ter ogrzany do 70°C . i wciska powoli, podnosząc ciśnienie stopniowo do 7 atm. Przy tym sposobie wychodzi na 1 podkład bukowy tylko 15 kg. teru i 10 kg. roztworu soli.

d) Sposób Rüpinga.

Rüping stosuje sprężone powietrze, którem wypełnia komórki drewna przed wprowadzeniem płynu do kotła. Po wciśnięciu płynów w drewno, otwierał on kocioł. Sprężone powietrze wydobywając się, wyrzucało z drewna zbędną część płynów.

Sposobem Rüpinga osiąga się napojenie drewna sosnowego po jednym przeprowadzeniu zabiegu, drewna zaś bukowego po dwukrotnem przeprowadzeniu zabiegu.

e) Sposób Rüping Rütger różni się tylko tem od poprzedniego, że stosuje się tu suszenie materiałów za pomocą gorących olejów.

f) Nasycanie emulsjami. Ter węglowy w połączeniu z rozczynem mydła żywicznego wylewany w wodę przy równoczesnem silnem mieszaniu daje emulsje czyli ter rozdrabnia się we wodzie na mikroskopijnie małe cząstki. Emulsje terowe zawierają za ledwie 25% teru i dlatego próbowano napawać emulsjami. Okazało się jednak, że niektóre drewna jak bukowe filtrują emulsje. Również do sporządzania emulsji używane być muszą bardzo czyste tery, wolne od soli i kwasów.

Podział płynów używanych do napawania drewna.

Płyny używane do napawania drewna ugrupować można na

1. rozczyny solne,
2. oleje,
3. połączenia solno-olejowe,
4. żywiczne preparaty.

ad 1) Sole alkaliczne okazały się słabymi środkami. Jedynie krzemiany sodu i potasu niszczą grzybnie, nadwyręzają jednak drewna. Bardziej skuteczne są sole metali jak chlorek cynku.

Soda żrąca jest wprawdzie silnym środkiem lecz niszczy włókna drzewne. Siarczan miedzi jest o tyle nieprzyjemnym, że kotły wyłożone być muszą miedzią. Sól rtęci atakuje metale i nie daje się dobrze wtląć w drewna. Sole glinu i żelaza są za słabe. Połączenia organiczono-rtęciowe, również sole chromowe są za kosztowne.

ad 2) Oleje uważane są za najlepsze płyny do napawania drewna. Są tu znane oleje smoły pogazowej i oleje drzewne. Oleje skalne przedstawiają pewną wartość lecz jedynie w połączeniu z olejami smoły pogazowej.

ad 3) Z żywicznych preparatów znane są połączenia kałafonji i benzolu, kałafonji benzyny i parafiny. Są to pewne środki lecz kosztowne.

Z powyższego zestawienia środków używanych przy napawaniu drewna wynika, że nie posiadamy jednego płynu uniwersalnego, lecz w różnych potrzebach są stosowane różne płyny. Zależy to od materiału. Dla każdego więc drewna, odpowiednio do celu jakiemu służy, wymagane są odpowiednie płyny utrwalające.

Z tego powodu, omawiając sposoby utrwalenia drewna, koniecznym jest wymienienie poszczególnych materiałów, jak:

drewna okętowe,
drewna budowlane,
drewna kopalniane,
podkłady kelejowe,
słupy masztowe,
drewna mostowe,
kostki brukowe,
materiały stolarskie.

(Ciąg dalszy omówiono w podręczniku Technologia drewna Inż. Stieberta).

(Ciąg dalszy nastąpi).

III. WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

RUCH W TOWARZYSTWACH.

Zebrań Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Drzewnych odbędzie się w czwartek, dnia 11 stycznia b. r. o godz. 1-ej w Poznaniu w lokalu „Pod Strzechą Budowniczych“ przy ul. Sew. Mielżyńskiego 23.

DZIAŁ PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO

CZTERY ZAGADNIENIA Z ESTETYKI LASU.

(Inż. Stiebert).

(Ciąg dalszy).

Eurytmicznymi są także linje faliste. Dlatego też wężowo kręte drogi na stokach gór, widziane z daleka podobają się nam, działają na nas swą formą.

Eurytmia stosowaną być może w szeregowaniu okien w ścianach długich budynków, w szeregowaniu drzew przed budynkami i przy szkołkach leśnych.

Symetria wymaga uporządkowania jednakowych części po przeciwnych stronach wspólnego środka. Symetria panuje silnie w świecie roślinnym i tak widzimy, że wspólnym środkiem u drzew jest łodyga bo w koło niej układają się gałęzie. Brzydkie są przeto drzewa jednostronnie osmuszone z gałęzi a powiedzmy prawdę, czy nie często widzimy je w ten sposób oszczędzone ręką ludzką?

Brak uznania symetrii widzimy też często w naszych budowlach, gdzie jedna strona budynku lub zabudowań niema takiego rozczłonkowania jak druga. Często widzi się z jednej strony drzwi, okna, z drugiej pustą ścianę.

Proporcja jest należytem ustosunkowaniem części wedle wymiarów. Pokroje naprzykład zdrowych świerków wyrosłych w normalnych stosunkach są przeważnie droporcjonalne. Poszczególne części tych drzew wykazują dobry stosunek wymiarów. Korona nie jest za wysoką w stosunku do kłody drzewa. W porównaniu do takich świerków wyglądają drzewa z podciętemi gałęziami mniej pięknie — brak im właśnie tej wartości estetycznej.

O ile człowiek przez swą nieuwagę odbierając dziełom przyrody pewne wartości estetyczne, zmienia ją, to wprowadzając w przyrodę własne twory bez żadnych estetycznych wartości, szpeci przyrodę. Tak np. wprowadzając niekształtne zręby, nieproporcjonalne budynki, szpeci leśnik przyrodę.

Z tych tylko nielicznych przykładów widzimy, że w pięknie ujawnia się wielość w całości, że żadna częśćka bez uszczerbku dla piękna całości nie może być ujęta. Dla leśnika jest to ważną kwestją, bo raz ze-

specony las długo naprawić się nie daje. Jedno nawet drzewo wyjęte z całości estetycznej, jaką drzewostany stanowią, bywa nieraz błędem ze względu na estetykę, ale i nie tylko ze względu na estetykę — a coś dopiero ścinka wielu drzew, powiedzmy np. przy trzebieży.

2. Trzecie zagadnienie. Estetycy twierdzą, że wartości estetyczne posiadają przedmioty widzialne — ale że widzieć można nietylko wzrokiem lecz i innemi zmysłami, a więc i słuchem. Termin oglądania rozszerzają estetycy na wszystkie zmysły. Dlatego też powiadają, że mowa może mieć pewne wartości estetyczne. Wyróżniają w wyrazach ludzkiej mowy: znaczenie wyrazów czyli sens, dźwięk wyrazów i obrazy przez te wyrazy wywołane. Znaczenia wyrazów tworzą komunikację myślową. Są one nie oglądalne i jako abstrakcja nie mogą mieć wartości estetycznej. Z ciekawości jednak zastanówmy się, czy zwierzęta mogą się myślowo skomunikować? — Mowa ludzka jest dźwięczną, dźwięk jest oglądalny słuchem, jest wartością estetyczną. — Czy mowa zwierząt odznacza się dźwiękiem? Trzeci składnik wyrazów ludzkich „obrazy myśli“ są też oglądalne, przeto posiadają wartość estetyczną. Czy ten trzeci składnik istnieje w mowie zwierząt?

(Dokończenie nastąpi).

KORESPONDENCJE.

Dąbrowa dnia 20 12. 1922.

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Aczkolwiek dawno się nosiłem z zamiarem parę słów napisać, dopiero dziś to uczynić mogę. Chciałbym mianowicie donieść, jaki żal mają tutejsi koledzy do naszego zresztą chętnie widzianego „Przeglądu“.

Przy zakładaniu koła Bydgoskiego wypowiedział, pomiędzy innemi te na szczególną pamięć zasługujące słowa, ówczesny pan Radca i Prezes Kauz: „Wiem że wszyscy wyższego wykształcenia niemają i mieć nie mogli, przeto też niekażdy umie artykuły pisywać, ale niech to nikogo nie odstrasza i przysyła, choć najdrobniejsze wiadomości, Redakcja skoreguje, tam trochę doda, tam niepotrzebne ujmie, byleby był materiał do pisania.“

Tymczasem jak nasz „Przegląd“ jeszcze pod tym względem jest marny: I jak go się śledzi to tędy owędy Inż. p. Stiebert coś opracuje, no i jeszcze ktoś, a pozatem nic, literalnie nie. Trzy moje korespondencje nie zostały uwzględnione choć już rok temu dobiega jak wysłane, może nieodpowiadały, lecz trudno potrzeba było upiększyć i umieścić. Przez ten cały rok prawie żadnych drobnych zajęć jakby nie było, w całym Poznańskim coby ów „Przegląd“ więcej zaciekało.

Przeto też słuszne uwagi się słyszy: płacimy za Przegląd a podtrzymujemy Rynek Drzewny który absolutnie nas nic nieobchodzi. I ciężka wprost niemożliwa, jest agitacja za „Przeglądem“ bo coś wtenczas odpowiedzieć? Nawoływania do cierpliwości niewielki skutek już odnoszą.

Dlatego w imię dobrej sprawy bardzo bym prosił ażeby Wielce Szanowny Pan Prezes, swym wpływom wywarł nacisk na wszystkich kierowników nadleśnictw, by li każde zajęcie ważniejsze czy ze złodziejami lub kłusownikami, i t. p. bezzwłocznie donosili Przeglądowi. Uważam to za wprost konieczne. Tak samo zasadnicze rozporządzenia naszej przełożonej władzy powinny w Przeglądzie być umieszczone, jako w organie zawodowym. Wreszcie kronika, albo coś o szkole w Margońskiej- wsi gdzie są kandydaci z zeszłego kursu.

I taki „Przegląd“ choćby raz tylko na tydzień wychodził wystarczyłoby najzupełniej i na pewno niktby

się niezałat, ale przeciwnie, bo każdy leśnik by go chętnie widział i z upragnieniem oczekiwał.

Więc pozwalam sobie p. Prezesa prosić, ażeby tą sprawę zechciał mieć na oku, z p. Redaktorem o tem dyskutował, i każdego kierownika Nadleśnictwa bezwzględnie w „Przeglądzie“ skrytykował, który jakiegóż ważniejszego zajścia w przeciągu tygodnia nie dano celem wydrukowania go.

K. Ko.

Uwagi. W odpowiedzi na powyższe pismo, w dość słownem brzmieniu wydrukowane, zapewniam autora, że stałą troską tak dawniejszego jako i obecnego prezesa była i jest ta niepojęta wprost obojętność w zasilaniu naszego pisma w niezbędne dla szerszego koła członków związku pouczające artykuły — nie mówiąc już o podawaniu zaszytych w nadleśnictwach ważniejszych zajściach, które chyba bez zbytecznego wysiłku każdy z kierowników czy to państwowych czy prywatnych nadleśnictw mógłby redakcji nadsyłać. Prosi się o to i nawołuje przy każdej okazji; dwukrotnie zaś, korzystając z obecności w Poznaniu licznie zebranych p. p. nadleśniczych, poruszoną została ta piekająca sprawa w tej kategoriycznej formie, że za inicjatywą raz p. naczelnika Wydziału Leśnictwa a drugi raz b. prezesa ustalone zostały tematy, na jakie obiecali obecni panowie artykuły nadesłać; lecz upłynęły miesiące, upływają lata, a tymczasem jak nie tak nie! Umieszczone dzisiaj pismo, wyrażające z takim zalem tę silną tęsknotę do wiedzy naszej braci leśnej, może wyrwie wreszcie z martwoty tych którzy szczęśliwem losem otrzymane światło chowają pod korzec, zamiast niem oświecać wiedzy łaknących towarzyszy pracy. Zanik poczucia tego elementarnego obowiązku jest między nami jednak tak silny, że już nie wierzę i w powyższy apel.

Prędzej chyba doczekamy się jakiego mecenasu z poważną zapomogą dla naszego Przeglądu, z której można będzie za artykuły płacić. Jest to niestety w obecnych czasach jedyny bodziec, zdolny poruszyć do czynu.

Co do wyrażonej w liście uwagi, że odpłacając „Przegląd“ podtrzymują „Rynek Drzewny“ to zaznacza się, że wydawanie pisma umożliwiają jedynie ogłoszenia i wykonywane w własnej drukarni inne zamówienia, prenumeratów zaś ze zniżką członkowską nie zwraca nawet koszt papieru otrzymywanego numeru.

Po zasięgnięciu informacji daną będzie listownie lub w „Przeglądzie“ odpowiedź w sprawie niewydrukowania nadesłanych przed rokiem 3 artykułów.

Na przyszłość prosimy przysyłać artykuły dla „Przeglądu“ wprost do Filii Związku, abyśmy mogli ewentualnem umieszczeniem się zająć, względnie dać wyjaśnienia w razie reklamacji.

Autor wspomniał też w swym liście o niesprawiedliwym obsadzaniu leśniczówek, lecz tej sprawy nie poruszamy, tem więcej że konkretnych wypadków nie podano, nie sądzimy bowiem żeby to robiono celowo a widocznie wchodzi w grę prosty przypadek.

Prezes Przybylski.

Ciąg dalszy od Red. Rynku w przyszłym numerze.

ODZNACZENIE.

Tytułem nagrody za gorliwe wykonywanie obowiązków łowieckich udzielił Polski związek myśliwych w dniu 15. grudnia 1922 r. p. leśniczemu K. Kolańczykowi z Dąbrowy 10.000 mk. i świadectwo uznania.

Jakie zaś na tem polu p. Kolańczyk zasługi położył, dowodzi liczba szesnastu przychwyconych kłusowników za czas jego zawodowej służby.

SPROSTOWANIE.

W nr. 100 Przeglądu Leśniczego, w uwagach do artykułu p. J. Wilczaka, wkradła się pomyłka drukarska, a mianowicie wydrukowano „worki“ zamiast „rowki“ i to dwukrotnie, co niniejszem prostujemy.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku drzewnego i za dział Przeglądu leśniczego Inż. Karol Stieber, — za dział Ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Ogłoszenia.

1 wagon desek

20 m/m. mam do oddania, biorę tak-
że **drzewo okrągłe** do rznięcia

38

**R. Maludziński, tartak parowy
SZUBIN, Telefon 11**

≡ Drewno kopalniane ≡

z drzew iglastych jako też całe drzewostany
kupują stale za gotówkę

12

**Böhm & Dr. Becker G. m. b. H., Grubenholz-
Grosshandlung
Wesel a. Rhein, Gantesweiler Strasse 23.**

ZARZĄD OKRĘGOWY LASÓW PAŃSTWOWYCH W ŁUCKU

ogłasza, że w dniu 25 go stycznia 1923 r. o godz. 12 tej w południe w lokalu tego ZARZĄDU w Łucku odbędzie się licytacja drogą złożenia deklaracji pisemnych na sprzedaż działek sekcyjnych, oraz posazu i leżaniny znajdujących się w Nadleśnictwach: Uściąg, Podłużne, Kowel, Hubin, Sarny, Łuck i Trojanów.

Wykaz jednostek sprzedażnych, szczegóły sprzedaży, warunki przetargu wzór oferty i umowy, są do przejrzania w Z. O. L. P. w Łucku, w odnośnych Nadleśnictwach i Departamencie Leśnictwa w Warszawie, ul. Senatorska 15.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Łucku.

L. dz. 17. G. II.

[42]

Oddam zaraz

[44]

ca 500 m³ tartego materiału sosn.

Z tego ca: 100 m³ desek odziemkowych

100 „ szalówki

200 „ desek czubkowych i średn.

60 „ kantówki

40 „ bali wagonowych.

Laskawe zgłoszenia przyjmuje

WIKTOR OBST

TARTAK PAROWY W WĄBRZEŹNIE (Pomorze).

CZECHOSŁOWACJA

Handlarze i przemysłowcy drzewni zamieszczają inseraty **najkorzystniej** w sprawie drzewa, maszyn drzewo obrabiających i narzędzi najkorzystniej w pismach najczęściej w kraju i zagranicą rozpowszechnionych:

Čechoslovakische Holzzeitung

która na razie wychodzi raz na tydzień

Československý Dřevařský Věstník

który 2 razy wychodzi w tygodniu w Czech. Trübau.

Przekonajcie się sami!

Żądajcie ofert!

ŻĄDAJCIE NUMERÓW PRÓBNYCH! [1230]

Ca. 1000 m³ sosny

2—4 kl. loko wagon w prow. Poznańskiej zaraz do oddania

Woj. Paetz, Skład drzewa

Poznań, Głogowska 23 (narożnik Bukowskiej)
Telefon 2713.

Materiał tarty

NA SKŁAD LUB W KOMIS

dla dalszej sprzedaży przyjmujemy na naszą składnicę z bocznica kolejową. [1151]

A. Brand & Co. G. m. b. H. Berlin—Lichtenberg,
Güterbahnhof — Frankfurter — Allee.

Polską olszynę

pierwszej jakości

tartą i w kłocach poszukujemy.

Oferty z podaniem pochodzenia i ceny loco wagon Piotrowice (Czechosłowacja) z prawem wywozu prosimy skierowywać pod adresem [10]

Krbec i Přibyl - Hurtownia drzewa,

Czeska Třebowa, Czechy.

Poznańska Spółka Drzewna

Towarzystwo Akcyjne

Poznań, św. Marcin 52/53.

Kupuje i sprzedaje

drzewo każdego rodzaju

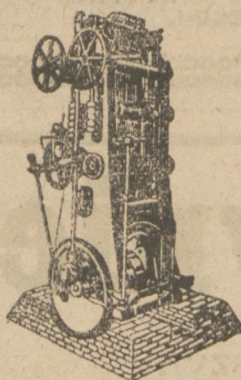
i w każdej ilości. (2)

Fachowiec drzewny

34 lat stary, żonaty, z 8mioletnią praktyką, absolwent szkoły handlowej, władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, dokładnie obeznany, kupnem odbiorem i załadowaniem drzewa okrągłego i tartego, znający dobrze Śląsk Cieszyński, Wielko i Małopolskę, poszukuje od zaraz odpowiedniej posady. Łask. zgłosz. pod „Fachowiec“ do Adm. Rynku Drzewnego. [39]

Poszukuję samodzielnej posady

na tartaku lub eksploatacji lasowej, liczę lat 34, żonaty z 8 letnią praktyką, absolwent szkoły handlowej, władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, znający dokładnie manipulację tartaczną, biurową, i lasową, obeznany też z kupnem, sprzedażą, odbiorem i załadowaniem drzewa okrągłego i tartego. Łask. zgłosz. pod nr. 40 do Adm. Rynku Drzewnego.

TRAKI

oraz wszelkiego rodzaju inne maszyny do obróbki drzewa, własnej konstrukcji

dostarcza

Unja (3)

Zjednożona Fabryki Maszyn, Tow. Akc.

Oddział obrabiarek drzewnych,

daw. C. Blumwe i Syn

Bydgoszcz—Wilczak.

Górnośląski dowóz drzewa kopalnianego

w Katowicach ul. Bismarka 15. (adr. telegr.: Gododra)

Kupuje jako bezpośredni dostawca do kopalń położonych w polskiej części Górnego Śląska każdą ilość

drewna kopalnianego

jako też całe drzewostany, które nadają się do wyrobu drewna kopalnianego, pokładów kolejowych, drągów telegraficznych, masztów. [1227]

KAROL BARTOS handel drzewa, Lubliniec, G. Śląsk.

Drewno kopalniane w stemplach od 2—7 m. dl., 13—20 cm. w cienkim

końcu mocne, w kapach od 4—6.20 m. dl. 10—13 cm. w cienkim końcu grube, i w całych długościach od 4 m. dl. 10 cm. w cienkim końcu grube, oraz inne drewno każdej kategorii kupuje wyżej wymieniona firma dla państw. kopalń na Pol. Górnym Śląsku. [14]

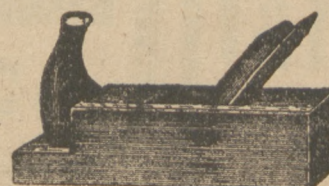
FABRYKA NARZĘDZI STOLARSKICH

A. WARDZINSKI.

NAKŁO n. N. WIELKOP.

TEL. 54. — ADR. TEL. WARDZINSKI, NAKŁO

WYKONUJĄ
NARZĘDZIE
WARSZTATY
DLA:

STOLARZY BE-
DNARZY CIEŚLI
DO UŻYTKU
DOMOWEGO.

DOSTAWA NATYCHMIAST PO NISKICH CENACH.

(6)

Kto może dostarczać
**rosyjską rżniętą
olchę**

13. 20. 26. 40. 45. 52 m/m. grubą, II. gatunku, do 30 wagonów i więcej rocznie. Oferty z podaniem cen franko wagon stacja graniczna pod **Nr. 36** do administracji „RYNKU DRZEWNEGO”. 56

Skrzynie

i części skrzyń

dostarcza

po cenach przystępnych

Przemysł Drzewny Hermann Schütt
Czersk (Pomorze) 1271

Spółka Lasowa

Towarzystwo z ogr. por.

Krakowska 4 w Bydgoszczy Krakowska 4

należąca do największych koncernów kopalnianych i hutniczych na Polskim Górnym Śląsku

Kupuje
kopalniaki, drzewo okrągłe
i tarte, wszelkie
materiały drzewne.

Zapłata gotówką

1

Wię-
szą
ilość

drzewa

do tarcia (Lohnschnitt)

przyjmujemy przy korzystnych warunkach

JASIŃSKI — Tartak parowy,

Tel. 20. Mosina — Poznań.

35

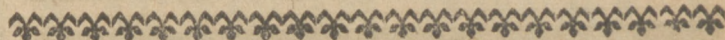

Poszukuje się od zaraz doświadczonego

[41

KIEROWNIKA MECHANICZNO-RĘCZNEJ STOLARNI.

Do pracy jest przywiązane mieszkanie, światło i opał. — Oferty z odpisami świadectw i podaniem warunków uprasza się kierować do Zakładów Drzewnych w Augustowie.

FACHOWIEC DRZEWNY

do biura i podróży, władający polskim i niemieckim językiem **poszukuje posady od zaraz** lub 15. 1. 1923, r. — Oferty uprasza się do adm. „Rynku Drzewnego” pod nr. 43.

Poszukujemy natychmiast

fachowca drzewnego

władającego językami niemieckim i polskim do biura i podróży. „ARBOR”, **Eksport drzewa, Gdańsk, Milchbannengasse 9**

1269

KONTO BANKOWE:

Bank Związku Spółek Zarobkowych — Poznań i Bydgoszcz, Dyrekcja Disconto Gesellschaft w Poznaniu.

Skrzynka pocztowa 73.

Telefon nr. 1762.

Fachowiec drzewny
poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia p. Nr. 34 do adm. Rynku Drzewnego.

Friedrich Sprotte,
Holzgrosshandlung,
DORTMUND,

poszukuje równoległe obrzynane deski z pełnymi kantami 11/12, 14/15, 17/18, 19/20, 23/24, 26, 30 mm. grube, franko granica niemiecka, z podaniem wywozu za akredytową. Wypłata w Warszawie.
Oferty z podaniem ceny, przeciętnej długości i przeciętnej szerokości uprasza się. [1113]

*****

30-letni żonaty maszynista, rzym.-kat. wyznania, z 10-let. praktyką przy maszynach tartacznych, z wszystkimi pracami i montażem tartaczną bardzo dobrze obeznany, poszukuje

samodzielnej posady.

Posadę może objąć zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia

Varnai Klement, 26
Kys, Novemesto, żupa Trenčanska (Czechosłowacja).

*****

*****

Drzewo

opałowe i użytkowe

dostarcza

Kantor Węglowy

BYDGOSZCZ Jagiellońska 46/47.
Telef. 8, 12 i 13. (45)

*****

Kupujemy

dęby, sosny, osikę,
całe drzewostany,
materiał tarty.

SAMOLIŃSKI & KAUBE

Eksport drzewa,
Danzig — Langfuhr
1252

NASIE NIE SOSNY

(różnych odmian) [18]
oraz inne nasiona leśne przyjmuje do sprzedaży komisowej oraz kupuje za gotówkę
Zrzeszenie właścicieli lasów, Warszawa, Kopernika 30

Obejmuję

rznięcie drewna

okrągłego i export do Niemiec przy odległości 8 kl. do granicy Niemieckiej? [1267]

Jan Hirsch,

Tartak Rychtal pow. Kępno

LEŚNIK egzaminowany, praktycznie technicznie i fachowo wykształcony, z 20-let. praktyką las. w Małopolsce, myśliwy, w wieku 40., żonaty, bezdzietny, poszukuje posady samodzielną z dn. 1. stycznia lub 1. kwietnia 1923. Łask. zgłosz. pod „Leśnik” — Tartak Czarna p. Sędziszów (Małopolska). 1209

Leśniczy

zawodowy, poznanczyk, 20 lat praktyki, obecnie w lasach rządowych, ma zamiar zmienić posadę na większe lasy prywatne, na stanowisko samodzielne, lecz stałe. Łask. zgłosz. upr. się do Adm. Rynku Drzew. p. Nr 1220

Fachowiec drzewny
polski 45 lat, wdowiec władający polskim i niemieckim językiem, obeznany w leśnej pracy jak i w transporcie, poszukuje zaraz lub od 15. I. posadę. Świadectwa dobre, Adres

A. Reiter

Kłobowice poczta Sieraków. (37)

Kupię

tartak

najmniej 2. gatowy
z bocznica

Oferty upraszam pod
nr. 47 do
Rynku Drzewnego.

Państw. Nadleśn. Wierzchlas

poczta Iwicz (Pomorze)

sprzedaje drogą submisji poniżej wyszczególnione

drzewo użytkowe (budulec)

pochodzące ze zrębów całkowitych i przygodnych użytków roku gosp. 1923.

Nr. losu	Okręg ochronny	Oddział i poddział	Ilość sztuk	S o s n a — K l a s a				U W A G I
				I.	II.	III.	IV.	
				m ³ m	m ³ m	m ³ m	m ³ m	
1	Rykowisko	13	598	449 20	440 64	67 66	16 54	nad szosą Świecie—Tuchola 8 km. od dworca Szewna i Luiana
2	Rykowisko	24	941	246 28	639 70	222 97	31 60	1 km. od szosy Świecie—Tuchola 8 km. od dworca Szewna i Luiana
	Rykowisko	20/23, 28, 29	71	2 43	23 24	34 57	—	8 klm. od dworca Szewna i Luiana
3	Jeleniogóra	136, 163, 165, 181, 183, 186, 189, 193	19	6 39	24 65	—	—	3 klm. od dworca Wierzchucin
	Pustelnia	237/239, 201, 202, 235	73	35 91	85 06	—	—	koło dworca Wierzchucin

Nadleśnictwo zastrzega sobie drobne zmiany podanej masy.

Oferty na 1 m³ każdego losu z osobna należy podać w pełnych markach i złożyć je w zamkniętych kopertach zaopatrzone w napis „Submisja” do dnia 16. stycznia 1923 r. godz. 12-tej w południe w kancelarii Nadleśnictwa. Oferty winny zawierać oświadczenie, że oferenci poddają się warunkom sprzedaży bez zastrzeżeń zarazem winno ofertę opłacić 200 mk. znacznikiem stemplowem. Otwarcie ofert nastąpi dnia 16. stycznia b. r. o godz. 12-tej w południe w obecności przybyłych oferentów. Prawo przyznania losu zastrzega się Województwu Pomorskiemu w Toruniu. Zrezygnuje urzędnik na żądanie.

Największy specjalny

dom i fabryka garderoby

męskiej
i dla
chłopców

Specjalność: MUNDURY DLA LEŚNIKÓW.

Hurtownie!

Detalicznie!

= TELEFON 2996 =

Traci ten,
kto nie kupuje u **Łuczaka**,
bo dziś już opinia taka.

KOPALNIAKI, BUDULEC, materiał tarty

ORAZ
CAŁE DRZEWOSTANY

kupuję za gotówkę i płacę najwyższe ceny.
Of. z pod. cen upr. pod „Holländer“ do adm. „Rynku Drzewn.“

(30)

Sosnowy tarty materiał

jak też drewno liściaste poszu-
kuje stale dla pewnych odbiorców

A. Heine, Agentura i komisja drzewna
Frankfurt Oder Telefon 1205.
Stiftsplatz 10. [1251]

Hollandia Holzverwertungs-A.-G., GDAŃSK, Delbrückallee 3.

Zakup

drzewostanów, drewna kopalnianego, papierówki,
sosnowego i dębowego materiału eksportowego.

111

Bracia DRAEGER i S-ka. Bydgoszcz

HURTOWNIA DRZEWA [1228]

kupują stale za poprzednią zapłatą

sosnowy materiał odziemkowy, środ-
kowy i wierzchołkowy, deski skrzyn-
kowe i szalówkę, deski olszowe.

ADAM KAATZ

skład drzewa hurt. i detal.

Poznań, Wierzbicice 36/38

1072] i ul. Górna Wilda 45/50. Tel. 2665.

Zakup i sprzedaż wszelkiego drzewa.

DRUKARNIA

RYNKU DRZEWNEGO I PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO

Sp. z o. p.

Poznań, Wielkie Garbary nr. 20, Telefon nr. 3406

wykonuje wszelkie zamówienia

jako to:

formularze, kwity, asygnaty, bloki,
karty wizytowe, zaproszenia,
afisze, oraz dzieła
każdego rodzaju

Wykonanie szybkie i staranne po cenach nader przystępnych